Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0049

Az EU szegénység elleni új stratégiájának kidolgozása

Az Európai Parlament 2026. február 12-i állásfoglalása a szegénység elleni új uniós stratégia kidolgozásáról (2025/2095(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 145–161. cikkeire,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,

– tekintettel a szociális jogok európai pillérére és az annak megvalósítására irányuló cselekvési tervre, annak 2030-ra szóló kiemelt céljaira és az uniós szociális eredménytáblára, valamint annak elsődleges és másodlagos mutatóira,

– tekintettel a 2021. május 8-i Portói Nyilatkozatra, a 2023. évi Portói Szociális Fórum keretében megújított kötelezettségvállalásokra és a 2024. április 16-i La Hulpe-i Nyilatkozatra,

– tekintettel a 2015 szeptemberében New Yorkban elfogadott, 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt fenntartható fejlődési célokra,

– tekintettel a 2025. június 24-én közzétett, fenntartható fejlődésről szóló jelentésre[1] (2025),

[1] Sachs, J.D., Lafortune, G., Fuller, G., Iablonovski, G.: *Sustainable Development Report 2025 – Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century* (Fenntartható fejlődési jelentés 2025. – A fenntartható fejlődés finanszírozása 2030-ig és a század közepéig), Dublin University Press, Dublin, Írország, 2025.

– tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979-ben elfogadott ENSZ-egyezményre,

– tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló, 2011. május 11-én elfogadott egyezményére (isztambuli egyezmény),

– tekintettel az ENSZ 1966. december 16-án New Yorkban elfogadott, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

– tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-án, New Yorkban elfogadott ENSZ-egyezményre és az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának általános észrevételeire,

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló, 2006. december 12-én, New Yorkban elfogadott ENSZ-egyezményre,

– tekintettel az ENSZ-közgyűlés gyermekek jogairól szóló, 2019. december 18-i határozatára,

– tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezményeire, többek között a társadalombiztosítás minimális normáiról szóló 102. számú egyezményre, a foglalkoztatásból és foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló 111. számú egyezményre, valamint a háztartási alkalmazottak méltányos módon történő foglalkoztatásáról szóló 189. számú egyezményre,

– tekintettel az 1961-ben Torinóban aláírt Európai Szociális Chartára,

– tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre[2],

– tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre[3],

– tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról és a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[4],

---

2 HL L 180., 2000.7.19., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

3 HL L 303., 2000.12.2., 16. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj.

4 HL L 188., 2019.7.12., 79. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

– tekintettel az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2041 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[5],

– tekintettel a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/970 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[6],

– tekintettel a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[7],

– tekintettel a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló, 2024. május 14-i (EU) 2024/1385 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[8],

– tekintettel „A nők jogaira vonatkozó ütemterv” című, 2025. március 7-i bizottsági közleményre (COM(2025)0097),

– tekintettel a nemek közötti bérszakadékról szóló, 2020. január 30-i állásfoglalására[9],

– tekintettel a mindenki számára elérhető tisztességes és megfizethető lakhatásról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására[10],

– tekintettel „Az egyenlőtlenségek csökkentése, különös tekintettel a dolgozói szegénységre” című, 2021. február 10-i állásfoglalására[11],

– tekintettel „A gyermekek jogai az EU gyermekjogi stratégiája tekintetében” című, 2021. március 11-i állásfoglalására[12],

– tekintettel az európai gyermekgaranciáról szóló, 2021. április 29-i állásfoglalására[13],

---

5 HL L 275., 2022.10.25., 33. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.
6 HL L 132., 2023.5.17., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
7 HL L 130., 2023.5.16., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj.
8 HL L, 2024/1385, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
9 HL C 331., 2021.8.17., 5. o.
10 HL C 456., 2021.11.10., 145. o.
11 HL C 465., 2021.11.17., 62. o.
12 HL C 474., 2021.11.24., 146. o.
13 HL C 506., 2021.12.15., 94. o.

– tekintettel „A nők szegénysége Európában” című, 2022. július 5-i állásfoglalására[14],

– tekintettel az EU-ban telepeken élő roma közösségek helyzetéről szóló, 2022. október 5-i állásfoglalására[15],

– tekintettel az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről szóló, 2023. március 15-i állásfoglalására[16],

– tekintettel az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet által előírt iskolagyümölcs-, iskolazöldség-, iskolatej- és -tejtermékprogram végrehajtásáról szóló, 2023. május 9-i állásfoglalására[17],

– tekintettel a „Válság idején az egyenlőtlenségek csökkentése és a társadalmi befogadás elősegítése a gyermekek és családjaik számára” című, 2023. november 21-i állásfoglalására[18],

– tekintettel a „Gyerek az első – A gyermekgarancia megerősítése, két évvel annak elfogadását követően” című, 2023. november 21-i állásfoglalására[19],

– tekintettel a munkahelyteremtésről – az igazságos átmenetről és a környezeti-társadalmi hasznossággal járó befektetésekről szóló, 2023. november 23-i állásfoglalására[20],

– tekintettel a magas színvonalú koragyermekkori nevelési és gondozási rendszerekről szóló, 2019. május 22-i tanácsi ajánlásra[21],

– tekintettel a „Beruházások a gyermekek érdekében: A hátrányos helyzetből való kitörés” című, 2013. február 20-i 2013/112/EU bizottsági ajánlásra[22],

– tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2021. március 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0142),

---

14 HL C 47., 2023.2.7., 2. o.
15 HL C 132., 2023.4.14., 29. o.
16 HL C, C/2023/400, 2023.11.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/400/oj.
17 HL C, C/2023/1063, 2023.12.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.
18 HL C, C/2024/4211, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4211/oj.
19 HL C, C/2024/4212, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4212/oj.
20 HL C, C/2024/4224, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj.
21 HL C 189., 2019.6.5., 4. o.
22 HL L 59., 2013.3.2., 5. o.

– tekintettel a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgáló integrált gyermekvédelmi rendszerek kialakításáról és megerősítéséről szóló, 2024. április 23-i (EU) 2024/1238 bizottsági ajánlásra[23],

– tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra[24],

– tekintettel a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló, 2023. június 7-i bizottsági közleményre (COM(2023)0298),

– tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

– tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra” című, 2020. szeptember 18-i bizottsági közleményre (COM(2020)0565),

– tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. november 12-i bizottsági közleményre (COM(2020)0698),

– tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” című, 2020. október 7-i bizottsági közleményre (COM(2020)0620),

– tekintettel a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről szóló, 2021. március 12-i tanácsi ajánlásra[25],

– tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2021)0101),

– tekintettel a „Zöld könyv az idősödésről: A generációk közötti szolidaritás és felelősség előmozdítása” című, 2021. január 27-i bizottsági közleményre (COM(2021)0050),

– tekintettel az „Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv” című, 2021. december 9-i bizottsági közleményre (COM(2021)0778),

---

23 HL L, 2024/1238, 2024.5.14., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj.

24 HL L 223., 2021.6.22., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj.

25 HL C 93., 2021.3.19., 1. o.

– tekintettel a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlásra[26],

– tekintettel „Az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés az Unióban” című, 2023. június 28-i bizottsági jelentésre,

– tekintettel az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről szóló, 2023. január 30-i tanácsi ajánlásra[27],

– tekintettel a hajléktalanság elleni küzdelem 2021-ben indított európai platformjára,

– tekintettel a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2021)0345) és a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára: a legfontosabb eredmények és a további teendők” című, 2024. március 27-i bizottsági közleményre (COM(2024)0450),

– tekintettel a Régiók Európai Bizottságának a szegénység elleni uniós stratégiáról szóló, 2025. október 14-i véleményére[28],

– tekintettel a mélyszegénységgel és az emberi jogokkal foglalkozó különleges ENSZ-előadó vonatkozó jelentéseire,

– tekintettel az Európai Szegénységellenes Hálózat (EAPN) „A szegénység felszámolása felé – Az EAPN jövőképe és ajánlásai a szegénység elleni uniós stratégiához” című, 2025-ben közzétett állásfoglalására,

– tekintettel az All Together in Dignity Fourth World szervezet „A szegénység elleni uniós stratégia felé vezető út előkészítése” című, 2025 januárjában, illetve májusában közzétett I. és II. állásfoglalására,

– tekintettel a Szociális Platform „A 2027 utáni többéves pénzügyi keret a szociális Európáért” című, 2025. márciusi és „A szegénység elleni uniós stratégia” című, 2025. májusi állásfoglalásaira,

– tekintettel a Make Mothers Matter szervezet az „Anyák szegénysége az EU-ban” című, 2025-ben közzétett állásfoglalására,

---

26 HL C 387., 2019.11.15., 1. o.
27 HL C 41., 2023.2.3., 1. o.
28 HL C, C/2025/6322, 2025.12.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6322/oj.

– tekintettel a „Közlekedési szegénység: fogalommeghatározások, mutatók, meghatározó tényezők és mérséklési stratégiák” című, 2024. november 15-i bizottsági tanulmányra,

– tekintettel a Eurochild „A gyermekek valósága Európában: előrelépések és hiányosságok – Eurochild 2024 kiemelt jelentés a rászoruló gyermekekről Európában” című, 2024-ben kiadott jelentésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A10-0260/2025),

A. mivel 2024-ben az Unióban 93,3 millió ember (a lakosság 21,0%-a) volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának, ami nem sokkal marad el a 2019-es szinttől; és mivel 2024-ben a családháztartásokban élő, eltartott gyermekekkel rendelkező uniós lakosság 21,9%-a volt kitéve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának[29];

B. mivel a súlyos anyagi nélkülözést úgy határozzák meg, mint a megfelelő életvitelhez szükségesnek és kívánatosnak tartott cikkek hiányát; mivel 2024-ben az uniós lakosság 6,4%-a súlyos anyagi és szociális nélkülözésben élt, ideértve a megfelelő fűtés hiányát, a túlzsúfolt lakhatást és a nem megfelelő táplálkozást; mivel ez a jelenség más népességcsoportokhoz képest aránytalanul sújtja a gyermekeket és a nőket;

C. mivel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó 2021-es cselekvési tervben az EU célkitűzést fogadott el arra vonatkozóan, hogy 2019-hez képest 2030-ig legalább 15 millióval csökkenjen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek – és ezen belül 5 millióval az ilyen kockázatnak kitett gyermekek – száma; mivel még e cél elérése is azt jelentené, hogy az említett időpontban még mindig mintegy 78 millió ember, köztük 15 millió gyermek lenne kitéve a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának; mivel a tagállamok elkötelezték magukat nemzeti célok mellett e kiemelt cél elérése érdekében, és mivel a tendencia a tagállamok közel fele esetében az ellenkező irányba mutat;

---

29 Eurostat, Severe material and social deprivation rate by age and sex (Súlyos anyagi és szociális nélkülözés aránya életkor és nem szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en.

D. mivel a szegénység az emberi méltóság megsértését jelenti, amely aláássa az emberi jogok teljes körű érvényesítését, és tükrözi a javak egyenlőtlen elosztását; mivel a szegénység felszámolásának igénye megköveteli a munkavállaláshoz és a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, valamint a politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok oszthatatlan és egyetemes jellegét biztosító politikákat; mivel a szegénység olyan sokrétű jelenség, amely túlmutat az anyagi nélkülözésen, és magában foglalja az oktatással, az egészségügyi ellátással, a társadalmi és demokratikus részvétellel és a gazdasági lehetőségekkel kapcsolatos akadályokat;

E. mivel a szegénység uniós szintű felszámolására vonatkozó megközelítés megváltoztatása nélkül nem lehet megfordítani a tendenciát, és biztosítani, hogy minden egyén egyenlő esélyekkel rendelkezzen a társadalomban való részvételre; mivel a szegénység felszámolásához összehangolt és holisztikus megközelítésre és olyan integrált szakpolitikákra van szükség, amelyek összehangoltan a társadalmi kohézió elérésére és az egyenlőtlenségek súlyosbodásának megelőzésére törekednek; mivel egy ilyen átfogó stratégia kidolgozásába be kell vonni a tagállamokat, a helyi és regionális hatóságokat, a szociális partnereket és a civil társadalmat;

F. mivel az egyszülős családok – különösen azok, amelyekben az anya a családfenntartó – fokozottan ki vannak téve a szegénység kockázatának (32%-uk érintett, szemben a kétszülős családok 11,2%-os arányával[30]), aminek következtében a családtagok gyakrabban találják magukat a szegénység nemzedékről nemzedékre öröklődő ördögi körében; mivel az olyan rendszerszintű tényezők, mint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, a bizonytalan lakhatás, a bizonytalan jövedelem, valamint az elégtelen megelőzési és családtámogatási szolgáltatások, aláássák a családok azon képességét, hogy közösségi környezetben gondoskodjanak gyermekeikről; mivel a megelőző jellegű célzott családi támogatás és segítségnyújtás – többek között a családon belüli bántalmazás áldozatainak nyújtott támogatás – elengedhetetlen e családok helyzetének megerősítéséhez és védelméhez, és annak biztosításához, hogy kitörjenek a szegénységből;

G. mivel a szegénység kockázatának kitett gyermekek számára vonatkozó mutatók a 2019. évi 23,6%-ról 2024-ben 24,2%-ra nőttek; mivel a jelenlegi tendencia alapján az EU nem fogja teljesíteni azt a célkitűzését, hogy 2030-ig legalább 5 millióval csökkentse a szegénységben élő gyermekek számát; mivel jelentős különbségek

---

30 Eurostat, At-risk-of-poverty rate by poverty threshold and household type (Szegénységi arány a szegénységi küszöb és a háztartások típusa szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li03/default/table?lang=en.

figyelhetők meg az etnikai származású vagy migráns hátterű gyermekek, a fogyatékossággal élő gyermekek és a roma gyermekek között; mivel a jelenleg felhasznált uniós és nemzeti források nem elegendőek az EU-ban tapasztalható gyermekszegénység jelentette kihívás kezeléséhez;

H. mivel a gyermekszegénység a családi szegénységből ered, és az átfogó válasz hiánya azt jelenti, hogy a szegénység az egész életre kihatóan (a gyermekkorban, a munkahelyen és nyugdíjas évek során) állandósul; mivel a nemzedékeken átívelő hátrányos helyzet megszüntetése érdekében a szegénységben élő család egészére kell összpontosítani, azaz a szülőkre és a gyermekekre is figyelmet kell fordítani; mivel a gyermekekbe és a fiatalokba – különösen a koragyermekkori nevelésbe és gondozásba, többek között a számtantudás és az írni-olvasni tudás fejlesztésébe, valamint a családtámogatásba – való beruházás megelőző intézkedés a szegénység ellen, és jelentős hosszú távú társadalmi előnyökkel jár, ezért azt nem csupán szociális kiadásnak, hanem a jövőbe való befektetésnek kell tekinteni;

I. mivel 2021. június 14-én a Tanács elfogadta az európai gyermekgaranciáról szóló ajánlását, amely jelentős lehetőséget kínál az egyenlőtlenségek csökkentésére és a gyermekek társadalmi befogadásának előmozdítására, és bizonyítja elkötelezettségét egy olyan integrált politika mellett, amelynek célja a szegénység ördögi körének megtörése és annak biztosítása, hogy a rászoruló gyermekek hozzáférjenek a kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz, például az ingyenes koragyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz, az ingyenes oktatáshoz (beleértve az iskolai tevékenységeket és tanítási naponként legalább egy egészséges étkezést), az ingyenes egészségügyi ellátáshoz, az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz; mivel annak ellenére, hogy az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) finanszírozásának 5%-át kifejezetten a gyermekszegénység csökkentésére különítették el, egyes tagállamokban nőtt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek aránya, ami azt jelzi, hogy a finanszírozás ambiciózusabb és hatékonyabb felhasználására van szükség;

J. mivel a minőségi koragyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés alapvető fontosságú a kisgyermekek egészséges fejlődése, valamint a hátrányos helyzetű, a fogyatékossággal élő és a sajátos nevelési igényű gyermekek egyenlő oktatási lehetőségeinek biztosítása szempontjából, megteremtve a szegénység ördögi köre megtörésének alapjait, előmozdítva a társadalmi befogadást és magas társadalmi megtérülést eredményezve a jövőben; mivel a Bizottság szerint az EU-nak évente több mint 11 milliárd EUR értékű többletkiadást kell beruháznia a barcelonai célok elérése és annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ra a három év alatti gyermekek legalább 45%-a és a három év és a

kötelező alapfokú oktatás életkora közötti gyermekek legalább 96%-a részt vegyen kisgyermekkori nevelésben és gondozásban[31];

K. mivel 2022-ben nemzetközi tanulói teljesítménymérési programjának a 15 évesek alapkészségeinek (olvasás, matematika és természettudományok) mérésére vonatkozó átlaga 10 ponttal csökkent a 2018. évi utolsó értékeléshez képest; mivel az alulteljesítés elterjedt a hátrányos helyzetű tanulók körében, ami az oktatási egyenlőtlenségek fokozódását mutatja; mivel a minőségi oktatás – különös tekintettel a funkcionális írástudás, a számtantudás és a digitális kompetencia mint alapvető készségek megerősítésére – a szegénység elleni küzdelem elengedhetetlen eszköze, mivel jobb foglalkoztatási lehetőségekhez és jobb életkörülményekhez vezet, valamint a mentális és fizikai egészségre egyaránt pozitív hatással van; mivel a minőségi oktatásba való befektetés – különösen a kisebbségi és veszélyeztetett csoportokhoz tartozók esetében – a szegénység fenntartható és strukturális csökkentésének egyik leghatékonyabb módja;

L. mivel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó 2021-es cselekvési tervben az EU elfogadta azt a célt, hogy 2030-ra a felnőttek legalább 60%-ának évente képzésben kell részesülnie; mivel a tagállamok elkötelezték magukat nemzeti célok mellett e kiemelt cél elérése érdekében, és mivel a tagállamok többsége lemaradt e nemzeti célok elérésében; mivel 2022-ben a felnőttek tanulásban való részvételének aránya 39,5% volt, ami még mindig jóval elmarad a 2030-ra kitűzött uniós céltól[32]; mivel további jelentős erőfeszítésekre van szükség az egész életen át tartó tanulást előmozdító, minőségi képzési politikák biztosítása és az azokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében;

M. mivel a nőket a férfiakhoz képest nagyobb mértékben sújtja szegénység a hátrányos megkülönböztetés és az olyan egyenlőtlenségek miatt, mint a munkavállalással kapcsolatos nagyobb nehézségek, a bérkülönbségek, az alacsonyabb munkaintenzitás, a rövidebb szakmai életpálya, a nyugdíjak és a szociális ellátások értéke közötti különbségek[33], a konkrét

---

31 Európai Bizottság, Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, *Employment and social developments in Europe 2024* (Foglalkoztatás és szociális fejlemények Európában, 2024.), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

32 Európai Bizottság, Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság, *Education and training monitor 2024 – Comparative report* (Oktatási és képzési monitor 2024 – Összehasonlító jelentés), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

33 Beszámoló – The platform economy and precarious work (A platformgazdaság és a bizonytalan foglalkoztatás), Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, A. Tematikus Főosztály – Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2019. július.

egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén tapasztalható nehézségek, valamint az ápolási-gondozási és háztartási feladatok egyenlőtlen elosztása[34]; mivel a nők szegénységét – annak teljes sokféleségében – összetett és többdimenziós jelenségként kell értelmezni, amely nemcsak társadalmi, politikai és kulturális szempontokat, hanem a jövedelmet, a lakhatást, az egészségügyet, valamint az oktatáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést is magában foglalja, és amely nem szüntethető meg kizárólag a foglalkoztatással, hanem átfogó, inkluzív megközelítést igényel, amely egyaránt alapul a szegénység megelőzésén és enyhítésén; mivel 2024-ben kettő kivételével minden uniós országban magasabb volt a súlyos anyagi és szociális nélkülözésben élők aránya a nők (6,6%), mint a férfiak (6,2%) körében[35], és a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya minden uniós országban magasabb volt a nők (21,9%), mint a férfiak (20%) esetében[36]; mivel ugyanabban az évben az Unióban élő nők 23,7%-a és a férfiak 22,7%-a vallotta magát szegénynek[37], mivel a 65 éves és annál idősebb nők 21,6%-a volt kitéve a szegénység kockázatának, míg az ugyanezen korcsoportba tartozó férfiak esetében ez az arány körülbelül 16,5%[38];

N. mivel szoros összefüggés van a szegénység és a nemi alapú erőszak között, és a szegénység súlyosbítja a nemi alapú erőszak hatását,

---

34 https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2021-report/gender-differences-household-chores.

35 Eurostat, Severe material and social deprivation rate by age and sex (Súlyos anyagi és szociális nélkülözés aránya életkor és nemek szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en.

36 Eurostat, Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex (A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek életkor és nemek szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

37 Eurostat, Subjective poverty by age and sex (Szubjektív szegénység életkor és nemek szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_sbjp01__custom_17284289/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=7d0decb7-866a-4494-b901-58a61bebd575&&page=time:2024.

38 Eurostat, Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex (A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek életkor és nemek szerint), Eurostat Data Browser, 2025. november 14., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

különösen a marginalizált nők, például az LMBTIQ+-személyek esetében; mivel a szegénységben élő nők jobban ki vannak kitéve az erőszaknak, többek között a partnerkapcsolati erőszaknak és a családon belüli erőszaknak olyan tényezők miatt, mint a pénzügyi függőség, a lakhatási bizonytalanság és a támogató szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés[39]; mivel a tagállamokban a nők 30,7%-a tapasztalt már fizikai erőszakot vagy fenyegetést és/vagy szexuális erőszakot bármilyen elkövető részéről élete során[40]; mivel a szegénység miatt a nők nagyobb kockázatnak vannak kitéve az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás tekintetében;

O. mivel a szegénység az interszekcionális megkülönböztetés oka és következménye is, amely aránytalanul sújtja az egyéneket és a közösségeket, nevezetesen a nőket, a családokat, a különböző faji és etnikai hátterű személyeket, a romákat és a vándorlókat, a hajléktalanokat, az intézményi gondozásban lévő gyermekeket, az LMBTQIA+-személyeket, az időseket és a fiatalokat, a fogyatékossággal élő személyeket, a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetéssel szembesülő személyeket, a krónikus betegségekkel és függőséggel szembesülő személyeket, az informális gondozókat és az egyedülálló szülőket; mivel ezek a csoportok jobban ki vannak téve a társadalmi kirekesztésnek, továbbá az emberi jogi jogsértések egyéb formáinak; mivel a veszélyeztetett és marginalizált csoportok jelentős akadályokba ütköznek a jelenlegi munkaerőpiacon és a szociális védelmi rendszerekben; mivel a szegénység kezeléséhez ezért olyan politikákra van szükség, amelyek elismerik a marginalizálódás ezen egymást átfedő formáit, és küzdenek azok ellen, biztosítva valamennyi emberi jog teljes körű és egyenlő gyakorlását minden ember számára;

P. mivel 2024-ben az EU-ban a fogyatékossággal élő személyek esetében 61%-kal volt magasabb a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata, mint a korlátozások nélkül élő emberek esetében; mivel 2023-ban az EU-ban a fogyatékossággal élő 16 éves és annál idősebb személyek mintegy 20,2%-a élt szegénység kockázatának kitett háztartásban; mivel ugyanebben a korcsoportban a fogyatékossággal élő személyek mintegy 10,5%-a élt súlyos anyagi és szociális nélkülözés kockázatának kitett

---

39 A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete, Financial independence and gender equality: Joining the dots between income, wealth, and power (Pénzügyi függetlenség és nemek közötti egyenlőség: összefüggés a jövedelem, a vagyon és a hatalom között), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/financial-independence-and-gender-equality.pdf.

40 A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete, Gender-based violence survey (A nemi alapú erőszak felmérése), https://eige.europa.eu/newsroom/eu-gender-based-violence-survey?language_content_entity=en.

háztartásban; mivel az EU-ban 24 százalékpontos foglalkoztatási különbség van a fogyatékossággal élő és a nem fogyatékossággal élő személyek között, és a fogyatékossággal élő nők és fiatalok esetében ez a különbség még nagyobb[41];

Q. mivel a roma és a vándorló közösségek továbbra is azok közé tartoznak, akik legnagyobb mértékű szegénységgel és társadalmi kirekesztéssel szembesülnek az EU-ban: akár 80%-uk is szegénység kockázatának van kitéve, 48%-uk pedig súlyos anyagi nélkülözésben él, és mivel a roma gyermekek különösen kiszolgáltatottak e körülményeknek; mivel az adatok alapján megállapítható, hogy a roma nők a roma férfiaknál és más nőknél is hátrányosabb helyzetben vannak a társadalmi élet olyan alapvető területein, mint az oktatás, a foglalkoztatás és az egészségügy[42];

R. mivel 2021-ben a romák 25%-a számolt be arról, hogy az azt megelőző 12 hónapban mindennapi helyzetekben – többek között munkakeresés során, a munkahelyen, a lakhatás, az egészségügyi ellátás és az oktatás terén – hátrányos megkülönböztetést, valamint szegregációt és társadalmi-gazdasági kirekesztést tapasztalt[43], ami aránytalanul nagy mértékű szegénységhez vezetett; mivel a romák 80%-a saját országának szegénységi küszöbe alatt él[44];

S. mivel az EU-ban továbbra is jelen van a digitális kirekesztés, ahol egyéneket vagy csoportokat fosztanak meg az információs és kommunikációs technológiákhoz való teljes körű hozzáféréstől és azok használatától, ami akadályozza részvételüket a gazdasági,

---

41 Európai Fogyatékosügyi Fórum, *EDF 7th Human Rights Report. The Right to work: The employment situation of persons with disabilities in Europe*, 2023 (EFA 7. emberi jogi jelentés. A munkához való jog: A fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatási helyzete Európában, 2023.), https://www.edf-feph.org/publications/human-rights-report-2023-the-right-to-work/.

42 Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *Roma Survey – Data in focus: Discrimination against and living conditions of Roma women in 11 Member States*, 2014 (Roma felmérés – Fókuszban az adatok: A roma nők hátrányos megkülönböztetése és életkörülményei 11 tagállamban, 2014.), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-roma-survey-dif-women-2_en.pdf.

43 Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *Roma survey 2021 – Roma in 10 European Countries: Main results,* 2021 (Róma felmérés 2021. – A romák 10 európai országban, 2021.), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.

44 Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Roma – Selected findings*, 2016 (Második felmérés az európai uniós kisebbségekről és a diszkriminációról: Romák – Válogatott megállapítások, 2016.), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_en.pdf.

társadalmi és politikai életben; mivel Unió-szerte továbbra is több mint öt százalékpontos digitális szakadék van a városi és vidéki területek között; mivel a digitális szakadék súlyosbíthatja a szegénységben élők digitális kirekesztését, és különösen hangsúlyos a kiszolgáltatott csoportok, köztük az alacsony jövedelmű vagy alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, az idősek, a fogyatékossággal élő személyek, valamint a vidéki vagy elszigetelt területeken élők körében; mivel a felnőtt lakosság közel fele annak ellenére nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel, hogy a munkahelyek több mint 90%-ában szükség van rájuk; mivel európai szinten az iskoláskorú gyermekek 5,4%-a él digitális nélkülözésben, azonban a digitális erőforrásokhoz való hozzáférés terén jelentős különbségek figyelhetők meg a különböző országok között[45]; mivel 2023-ban az Unióban az összes háztartás 97,7%-a rendelkezett legalább egy vezetékes széles sávú technológiához való hozzáféréssel, míg a vidéki területeken ez az arány csak 92,2% volt; mivel 2023-ban arra a megállapításra jutottak, hogy a 16 és 29 év közötti európaiak 32%-a az alapszintűnél alacsonyabb szintű digitális készségekkel rendelkezik, és ez az arány az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében 43%-ra nőtt, ami rávilágít, hogy a fiatalok demográfiai adatain belül a digitális készségek terén jelentős szakadék húzódik[46];

T. mivel a gyors és megbízható internethez való hozzáférés elengedhetetlen a tudásalapú és tájékozott társadalomban való részvételhez, valamint a munkaerőpiachoz, az oktatáshoz, a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez; mivel a közszolgáltatások digitalizálása jelentős lehetőségeket kínál, de egyúttal célzott erőfeszítéseket igényel a veszélyeztetett csoportok befogadásának biztosítása érdekében;

U. mivel az Európai Unióban az egyén szakmai helyzete jelentős hatással van arra, hogy milyen mértékben van kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának; mivel 2024-ben az EU-ban foglalkoztatottak 8,2%-a tapasztalt dolgozói szegénységet[47] az alacsony bérek, a munkahelyek bizonytalansága és a bizonytalan munkakörülmények miatt; mivel a 2022. évi adatok elemzése rávilágít, hogy a részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók aránytalanul magasabb dolgozói szegénységgel szembesültek

---

45 Ayllón, S., Holmarsdottir, H. és Lado, S., *Digitally Deprived Children in Europe* (Digitális nélkülözésben élő gyermekek Európában), Child Indicators Research 16. kötet, 1315–1339. o., 2023.), https://doi.org/10.1007/s12187-022-10006-w.

46 Bertoni, E., Cosgrove, J. és Cachia, R., *Digital skills gaps – a closer look at the Digital Skills Index* (Digitális készségek hiánya – közelebbről megvizsgálva a digitális készségek indexének közelebbi vizsgálata) (DSI 2.0), Európai Bizottság, Ispra, 2024, JRC140617, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140617.

47 Eurostat, Social Scoreboard (Szociális eredménytábla), https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

(13,5%), mint a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók (7,1%)[48]; mivel a dolgozói szegénység továbbra is strukturális kihívás, amely jelentős társadalmi és gazdasági nyomást gyakorol az érintett háztartásokra, és akadályozza a társadalmi befogadást és a gazdasági stabilitást; mivel a dolgozói szegénység kezelése Unió-szerte elengedhetetlen a tisztességes foglalkoztatás előmozdításához, az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, valamint a fenntartható és inkluzív gazdasági fejlődés biztosításához; mivel a kollektív tárgyalások, a szakszervezetek és a szociális párbeszéd kulcsszerepet játszanak a munka- és foglalkoztatási feltételek javításában, és következésképpen az életkörülmények javításában;

V. mivel a nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024. évi uniós jelentés kiemeli, hogy 2022-ben az EU-ban mintegy 18,5 millió 65 éves vagy annál idősebb személy volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának[49]; mivel 2022-ben ebben a korcsoportban a szegénységi arány a férfiak esetében 14,2%, a nők esetében pedig 19,8% volt; mivel a 65 évesek és idősebbek körében a növekvő szegénységi ráták és a népesség elöregedése miatt egyaránt folyamatosan nőtt a szegénységi arány;

W. mivel a magas színvonalú és megfizethető közszolgáltatások elengedhetetlenek a magas szintű szociális védelem, a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás eléréséhez; mivel a magas színvonalú közszolgáltatások nyújtását számos probléma nehezíti, többek között a szolgáltatás folyamatosságával, a megnövekedett kereslettel és az elégtelen erőforrásokkal kapcsolatos problémák, amelyeket részben súlyosbít a népesség elöregedése; mivel az EU-ban mindenkinek joga van a magas színvonalú alapvető szolgáltatásokhoz, a rászorulókat támogató intézkedésekkel együtt; mivel a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek – különösen a romák és a hajléktalanok – strukturális akadályokkal és hiányokkal szembesülnek az infrastruktúra, a készségek vagy a pénzügyi források tekintetében;

X. mivel 2024-ben az európaiak mintegy 8%-a – vagyis az Unióban mintegy 36 millió ember – nem engedhetett meg magának olyan kiegyensúlyozott étrendet, amely kétnaponta húst, halat vagy ezek

---

48 Európai Bizottság, Employment and Social Developments in Europe (ESDE) 2023 (Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában, 2023.), megtekintve: 2025. december 9. https://op.europa.eu/webpub/empl/esde-2023/.

49 Európai Bizottság, A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPC), *The 2024 Pension Adequacy Report – Current and future income adequacy in old age in the EU* (A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024. évi jelentés – Az időskori jövedelmek jelenlegi és jövőbeli megfelelősége az EU-ban, I. kötet), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024., https://data.europa.eu/doi/10.2767/909323.

tápértékének megfelelő vegetáriánus ételt is magában foglal, és ez a probléma különösen súlyos az egyedülállók, a diákok és a fiatal felnőttek, az alacsony jövedelmű családok és a bevándorlók körében; mivel az élelmiszerhez való tényleges hozzáférést alapvető emberi jognak kell tekinteni, amint azt egy folyamatban lévő európai polgári kezdeményezés is szorgalmazza;

Y. mivel a vízhez való hozzáférés alapvető szükséglet és alapvető emberi jog; mivel az Unióban mintegy 9,8 millió ember nem fér hozzá biztonságosan kezelt ivóvízhez[50]; mivel további 9,4 millióan támaszkodnak lakóhelyiségen kívüli alapvető vízszolgáltatásokra[51], és mintegy 450 000 ember még az alapvető ivóvízszolgáltatásokhoz sem fér hozzá[52]; mivel az ivóvízhez és a vízinfrastruktúrához való hozzáférés hiánya aránytalanul sújtja a marginalizált csoportokat;

Z. mivel a becslések szerint 2024-ben az Európai Unióban éjszakánként 1 286 691 ember aludt az utcán[53]; mivel az önkormányzati lakásokból történő kényszerkilakoltatások aránytalanul sújtják a romákat és más marginalizált csoportokat, köztük a bérleti díjat rendszeresen fizető romákat is; mivel a hatóságok sok esetben nem

---

50 Világbank, People using safe managed drinking water services (% of population) – European Union (A biztonságosan kezelt ivóvízszolgáltatásokat használó emberek (a lakosság %-ában) – Európai Unió), megtekintve: 2025. december 9., https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.SMDW.ZS?locations=EU.

51 Világbank, People using least basic drinking water services (% of population) – European Union (A legalább alapvető ivóvízszolgáltatásokat használó emberek (a lakosság %-ában) – Európai Unió), megtekintve: 2025. december 9., https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.BASW.ZS?locations=EU.

52 Eurostat, Population having neither a bath, nor a shower, nor indoor flushing toilet in their household by poverty status (Népesség, amely nem rendelkezik sem fürdővel, sem zuhanyzóval, sem beltéri vízöblítéses WC-vel a háztartásában, szegénységi státusz szerint), Eurostat Data Browser, 2025. október 28., megtekintve: 2025. december 9., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_06_10/default/table?lang=en.

53 A Hajléktalanokkal Foglalkozó Nemzeti Szervezetek Európai Szövetsége (FEANTSA), *9th overview of housing exclusion in Europe 2024*, (9. áttekintés a lakhatásból való kirekesztettségről Európában, 2024.), https://www.feantsa.org/resources/9th-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2024.

biztosítanak alternatív lakhatást vagy megfelelő kártalanítást a kisajátításért[54];

AA. mivel az EU-ban még mindig legalább 1,4 millió ember él intézményekben, jóllehet ezt a számadatot alábecsülhetik az adatok rendelkezésre állásának, következetességének és lefedettségének hiánya miatt; mivel a szegénység továbbra is az egyik olyan tényező az EU-ban, amely hozzájárul a családok szétválásához; mivel a gyermekek intézményekben való elhelyezése súlyos következményekkel jár a gyermekekre és a családokra nézve azáltal, hogy állandósítja a megbélyegzést és a társadalmi elszigetelődést, valamint a hozzájárul a hátrányos helyzet nemzedékeken át történő öröklődéséhez[55]; mivel az intézmények lakói gyakran úgy érezhetik, hogy elszigetelődnek a tágabb közösségtől, és bár jobb ellenőrzést szeretnének gyakorolni életük felett, nem rendelkeznek elegendő ellenőrzéssel életük és az őket érintő döntések felett; mivel annak ellenére, hogy az EU régóta elkötelezett az intézményi kitagolás folyamata mellett, mind uniós, mind nemzeti szinten további erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy a veszélyeztetett csoportok családi vagy közösségi környezetben élhessenek;

AB. mivel a szegénységben élőket aránytalan mértékben érinti az egészséges élelmiszerekhez és a színvonalas egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés; mivel következésképpen a szegénység a fizikai és mentális egészségügyi problémák fokozott kockázatával jár; mivel a szegénység és az egészség közötti kapcsolatot nagyban befolyásolja, hogy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés akadályokba ütközik, úgy mint az alapellátáshoz való hozzáférés és a csökkent kórházi betegfelvétel; mivel a szegénység, a társadalmi elszigeteltség és a krónikus stressz szorosan összefügg egymással, aláásva a mentális jóllétet és növelve a függőség és a magasabb halálozási arány kockázatát, valamint a korai elhalálozás kockázatát; mivel a szegénység és a függőség kölcsönösen erősítik egymást, és ördögi kört hoznak létre, amely súlyosbítja a társadalmi kirekesztést; mivel a szegénység felszámolásához a függőség egészség-szempontú, tényeken alapuló megközelítésére van szükség, amely prioritásként kezeli a megelőzést és a helyreállítást;

---

54 Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, *Housing conditions of Roma and Travellers in the European Union – Comparative report*, 2009 (A romák és a travellerek lakhatási körülményei az Európai Unióban – Összehasonlító jelentés, 2009.), https://fra.europa.eu/en/publication/2011/housing-conditions-roma-and-travellers-european-union-comparative-report.

55 UNICEF, *Policy brief: Keeping families together in Europe*, 2024 (Szakpolitikai tájékoztató: A családok együtt tartása Európában, 2024.), https://www.unicef.org/eca/media/36541/file/Keeping%20families%20together%20in%20Europe.pdf.

AC. mivel a családok többszörös és egymással összefüggő kihívásokkal szembesülnek, amelyeket nem tud egyetlen szolgálat vagy szervezet sem egyedül megoldani; mivel a szolgáltatások folytonossága, valamint a szolgáltatások közötti megfelelő koordináció elengedhetetlen a gyermekeket érintő átmenetek előkészítéséhez és megkönnyítéséhez; mivel előfordulhat, hogy a veszélyeztetett családok a pénzügyi akadályok, a megbélyegzés vagy az elérhetőség hiánya miatt csak korlátozottan férnek hozzá a mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz; mivel a megkülönböztetés közvetlen kapcsolatban áll a szegénységgel, mivel a hátrányos megkülönböztetés megtapasztalása akadályozza a szegénységben élőket a megfelelő életszínvonal kialakításában;

AD. mivel a szociális biztonsági rendszereket meg kell erősíteni, hogy igazodjanak a demográfiai kihívásokhoz, az új munkavégzési formákhoz, valamint a zöld és digitális átálláshoz; mivel a szociális védelem hatékonysága a szegénység csökkentésében a 2021–2024-es időszakban 37,1%-ról 34,4%-ra csökkent[56]; mivel a veszélyeztetett és marginalizált csoportok jelentős akadályokba ütköznek a jelenlegi munkaerőpiacon és a szociális védelmi rendszerekben;

AE. mivel a minimáljövedelem-rendszerek az egész EU-ban továbbra is fontos eszközt jelentenek a jövedelem biztosítása, valamint az egyenlőtlenség és a szegénység csökkentése szempontjából; mivel e minimáljövedelem-rendszerek tagállamonként jelentősen eltérnek az ellátások megfelelősége és lefedettsége, valamint azok munkaerőpiaci aktivizálási intézkedésekkel fennálló kapcsolata tekintetében; mivel a minimumjövedelem szintje a legtöbb tagállamban jóval a nemzeti szegénységi küszöb alatt van; mivel a becslések szerint a támogatásra jogosult népesség 30–50%-a nem veszi igénybe a minimáljövedelem-rendszereket, ami aláássa e támogatási eszköz célkitűzéseit;

AF. mivel a szegénységben élők demokratikus részvételének, társadalmi szerepvállalásának és társadalmi emancipációjának növelése, valamint az e szakpolitikákból származó hatékonyabb és méltányosabb eredmények elérése érdekében biztosítani kell, hogy a szegénységet megtapasztalt emberek részt vehessenek az őket érintő szakpolitikák meghatározásában és értékelésében;

AG. mivel távoli fekvésük, szigetjellegük, kis méretük, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaik, valamint bizonyos iparágaktól és termékektől való gazdasági függőségük súlyosan hátráltatja a legkülső régiók fejlődését; mivel az egyenlőtlenségek jelentik a legkülső régiók előtt álló egyik legnagyobb társadalmi kihívást, és mivel aránytalanul nagy mértékben sújtja őket a szegénység és a munkanélküliség magas szintje, a korai iskolaelhagyók magas

---

56 Eurostat, Social Scoreboard (Szociális eredménytábla), https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

aránya, valamint a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő személyek magas aránya; mivel a legkülső régiókban a bruttó hazai termék jelentősen elmarad az uniós és tagállami átlagoktól (az EU-27 átlagának 60%-a);

AH. mivel a vidéki térségekben a szegénység ördögi köréhez hozzájáruló tényezők sajátosak, továbbá a vidéki térségekben és a városi térségekben élő, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek eltérő kihívásokkal néznek szembe; mivel a foglalkoztatási lehetőségek, a közszolgáltatások (beleértve az oktatást és a tömegközlekedést) és a digitális konnektivitás hiánya, a magas energia- és közlekedési árak, valamint a demográfiai fejlemények, például az elnéptelenedés hozzájárulnak a szegénység növekedéséhez a vidéki területeken; mivel a vidéki térségekben élő nők a munkaerőpiachoz, a szolgáltatásokhoz és a szociális támogatáshoz való korlátozott hozzáférés miatt különösen ki vannak téve a szegénységnek; mivel a szegénység elleni uniós stratégiában figyelembe kell venni e területi sajátosságokat, és olyan testre szabott szakpolitikai válaszokról és finanszírozási mechanizmusokról kell gondoskodni, amelyek hatékonyan előmozdítják a társadalmi befogadást és a területi kohéziót;

AI. mivel többszintű koordinációra és integrációra van szükség a szegénység elleni stratégiához kapcsolódó eszközök tekintetében; mivel alapvető fontosságú a stratégia célkitűzéseinek nyomon követésére szolgáló szilárd irányítási mechanizmus; mivel a stratégia csak akkor lesz eredményes, ha ahhoz elegendő pénzügyi erőforrást biztosítanak, és ha a különböző vonatkozó uniós ágazati alapok támogatják a stratégia célkitűzéseit; mivel a jelenlegi többéves pénzügyi keret szegénységre és társadalmi befogadásra vonatkozó előirányzatait a következő keretben meg kell újítani és megfelelő finanszírozással kell ellátni;

AJ. mivel uniós és tagállami szinten átlátható és beható adatgyűjtési és jelentéstételi mechanizmusokra van szükség a szociális jogok európai pillérének 2030-ra kitűzött kiemelt céljaival kapcsolatos előrehaladás nyomon követéséhez, beleértve azt a célkitűzést is, hogy a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek számát a 2019. évi adatokhoz képest legalább 15 millióval csökkentsék;

A szegénység felszámolására irányuló stratégia

1. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy 2024-ben az EU-ban még mindig 93,3 millió ember – köztük 20 millió gyermek – volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának, ami az EU-ban minden negyedik gyermeknek felel meg, és hogy az EU-ban 27 millió embert érintett súlyos anyagi és szociális nélkülözés;

2. kiemeli, hogy a szegénység összetett jelenség, amely az élet minden területére kihat, a rendszerszintű és strukturális igazságtalanságban gyökerezik, valamint összefonódik a nemen és a nemi önkifejezésen, a faji és etnikai hovatartozáson, a valláson, a migráns státuszon, az életkoron, a szexuális irányultságon és a fogyatékosságon alapuló történelmi egyenlőtlenségekkel;

3. hangsúlyozza, hogy az a szegénység elleni politika a leginkább fenntartható, amely eleve megakadályozza a szegénység kialakulását; felszólít a megelőzés átfogó megközelítésére, amely kezeli a szegénység és a társadalmi kirekesztés kiváltó okait és többdimenziós vonatkozásait, valamint azokat a pontokat, ahol ezek metszik egymást a minőségi munkahelyekhez, a szociális védelemhez és a minimumjövedelemhez, a közszolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, a koragyermekkori intervencióhoz, az egészségügyi ellátáshoz, az élelemhez, a lakhatáshoz, az energiához és az adózáshoz való hozzáférés tekintetében; hangsúlyozza, hogy a szegénység leküzdése csak olyan politikák előmozdítása révén valósulhat meg, amelyek biztosítják a politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok oszthatatlanságát és egyetemlegességét;

4. emlékeztet arra, hogy a szegénység aránytalanul érinti a társadalom marginalizált és veszélyeztetett csoportjait, például a nőket, a családokat, a különböző faji és etnikai hátterű személyeket, a romákat és a travellereket, a hajléktalanokat, az LMBTQIA+-személyeket, az időseket és a fiatalokat, a fogyatékossággal élő személyeket, a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetéssel szembesülő személyeket, a krónikus betegséggel és függőséggel küzdő személyeket, az informális gondozókat és az egyedülálló szülőket; hangsúlyozza, hogy célzott intézkedésekre van szükség ennek kezelése érdekében, különös figyelmet fordítva a mélyszegénységnek leginkább kiszolgáltatott személyekre;

5. emlékeztet, hogy az EU a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ig legalább 15 millióval csökkenti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek – és ezen belül legalább 5 millióval az ilyen kockázatnak kitett gyermekek – számát; hangsúlyozza, hogy a szegénység elleni küzdelem megközelítésében bekövetkező paradigmaváltás és megfelelő finanszírozás nélkül az EU és tagállamai nem fogják elérni a szegénység csökkentésére irányuló célkitűzéseiket;

6. felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy olyan átfogó, ambiciózus és megfelelően finanszírozott szegénység elleni stratégiát, amely a következő általános célkitűzéseket és iránymutatásokat tartalmazza:

a) a szegénység elismerése az emberi méltóság megsértéseként, amely aláássa az emberi jogok teljes körű érvényesítését, valamint a jogokon alapuló megközelítés előmozdításának alapjaként, összhangban a nemzetközi jogi keretekkel, különösen az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 25. cikkével;

b) a szegénység legkésőbb 2035-ig történő sürgős felszámolására irányuló cél meghatározása az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak és a szociális jogok európai pillérének normáira építve, ugyanakkor időközi eredménymutatók, egyértelmű mérföldkövek és egy nyomonkövetési keret kidolgozása, amely lehetővé teszi a szakpolitikák és a finanszírozási igények megfelelő összehangolását;

c) e cél elérése érdekében a Bizottság és a tagállamok, illetve adott esetben a régionális hatóságok közötti megfelelő koordináció, tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét;

d) a szegénység elleni hosszú távú politikák átfogó, emberközpontú és integrált életciklus-alapú megközelítése, amely a gyermekkortól kezdve az élet minden szakaszában egyetemes és célzott intézkedéseket ötvöz azzal a céllal, hogy az ágazati politikákban horizontális kritériumként felszámolják a szegénységet és előmozdítsák a társadalmi befogadást;

e) a szegénységet megtapasztalt emberek részvétele az őket érintő szakpolitikák meghatározásában, végrehajtásában és értékelésében, inkluzív, hatékony és átlátható módon, amely módszertannal és kapacitásépítéssel is együtt jár;

f) a megkülönböztetésmentesség alapvető és horizontális elvének érvényesítése a szegénység elleni stratégia egészében a szegénységet és a társadalmi kirekesztődést súlyosbító hátrányos megkülönböztetésben gyökerező strukturális egyenlőtlenségek és társadalmi megbélyegzés kezelése érdekében;

g) megfelelő és tartós költségvetési források elkülönítése a szegénység elleni intézkedésekre a többéves pénzügyi keretben és a nemzeti költségvetési mechanizmusokon keresztül a szegénység elleni stratégia teljes körű végrehajtásának támogatása és hosszú távú hatásának biztosítása érdekében;

7. felhívja a Bizottságot, hogy vegye tudomásul a szegénység és a nemi alapú erőszak közötti strukturális kapcsolatokat, és kezelje a nemi alapú erőszakot a szegénység felszámolásának kulcsfontosságú stratégiájaként, elismerve, hogy fel kell számolni az erőszak minden típusát ahhoz, hogy a nők teljes mértékben részt vehessenek közösségeikben és a gazdaságban, hozzáférjenek az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz, és ezáltal pénzügyi

függetlenséget érjenek el; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a nemi alapú erőszakkal foglalkozó szakpolitikákba történő közberuházásokat; üdvözli, hogy az EU megerősítette az isztambuli egyezményt, és sürgeti Bulgáriát, Csehországot, Magyarországot, Litvániát és Szlovákiát, hogy további késedelem nélkül fejezzék be megerősítési folyamataikat; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelv hatékony végrehajtását, garantálva, hogy a szegénységben élő és az erőszak más formáival szembesülő nők megfelelő és feltétel nélküli hozzáféréssel rendelkezzenek a menedékhelyekhez, a túlélőket támogató szolgáltatásokhoz, a jogi segítségnyújtáshoz és a szociális ellátáshoz, lakóhelyüktől vagy migrációs státuszuktól függetlenül;

Méltányos munkafeltételek, valamint a jövedelem és a javak igazságosabb elosztása

8. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a gazdaság- és szociálpolitikák iránymutatásaként valósítsák meg a teljes és tisztességes foglalkoztatás, a megfelelő szociális védelem, a mindenki számára elérhető szolgáltatások, valamint a jövedelmek és a javak méltányos elosztásának célját; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg aktív munkaerő-piaci politikáikat, különösen a foglalkoztatásból leginkább kiszorultak esetében; hangsúlyozza, hogy a hatékony aktív munkaerőpiaci szakpolitikáknak túl kell mutatniuk a foglalkoztatáshoz való hozzáférésen, és magukban kell foglalniuk az emberek foglalkoztatásban maradását lehetővé tevő szolgáltatásokat is;

9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsanak elő olyan szakpolitikákat, amelyek védik és előmozdítják a munkavállalói jogokat, a minőségi munkahelyeket, a stabil munkaviszonyokat és az indokolatlan elbocsátással szembeni védelmet, a méltányos béreket, beleértve az egyenlő munkáért járó egyenlő díjazást és a nők és férfiak egyenlő díjazását, az egész életen át tartó tanulást, a továbbképzést és átképzést, a munkahelyi egészséget és biztonságot, a megkülönböztetésmentességet és a megfelelő szociális védelemhez való hozzáférést; üdvözli e tekintetben a minőségi munkahelyekre vonatkozó ütemterv bejelentését, amely igazságos átmenetet biztosít valamennyi munkavállaló és önálló vállalkozó számára, különösen a kollektív tárgyalások általi lefedettség növelése révén; hangsúlyozza, hogy ez az ütemterv lehetőséget kínál a képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való egyéni jog megteremtésére; hangsúlyozza, hogy uniós szinten továbbra is minden tizenkettedik munkavállaló dolgozói szegénységgel szembesül; ezzel összefüggésben kitart amellett, hogy az EU-ban nem fordulhat elő dolgozói szegénység, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy komolyan foglalkozzanak ezzel a problémával a munkahelyek minőségén túlmutató strukturális akadályok kezelése révén, beleértve a gyermekgondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférést és azok

támogatását, a képesítések elismerésének javítását, valamint a személyre szabott pályaorientációs tanácsadás és képzési támogatás hiányának kezelését; hangsúlyozza, hogy a megfelelő minimálbérekről szóló (EU) 2022/2041 irányelv átültetése kulcsfontosságú lesz a munkavállalók szegénységi kockázatának megelőzése és leküzdése szempontjából, megerősítve egyúttal a munkavállalásra irányuló ösztönzőket is;

10. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a munkahelyi demokratikus részvételt mint a dolgozói szegénység elleni küzdelem eszközét a szervezkedéshez és a kollektív fellépéshez való jog, valamint a megerősített kollektív tárgyaláshoz való jog révén, a szakszervezeti jogok, nevezetesen a szakszervezetek létrehozásának és az azokhoz való csatlakozásnak a szabadsága révén, a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása, a tisztességes munkakörülmények – többek között a munkaidő – biztosítása, valamint a munkakörülmények emberi szükségletekhez való igazítása révén;

11. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az állami foglalkoztatási szolgálatokat, a képzési útirányokat és a munkakeresést támogató rendszereket a szegénységben élők és a veszélyeztetett csoportok, különösen a tartósan munkanélküliek és az alacsony képzettségű személyek vonatkozásában; kiemeli a személyre szabott iránymutatásnak, az informális készségek elismerésének, valamint a képzés és a minőségi munkalehetőségek összekapcsolásának fontosságát; felhívja a tagállamokat, hogy a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló, 2012. december 20-i tanácsi ajánlásra[57] építve biztosítsák a nem formális és az informális tanulás érvényesítésére szolgáló nemzeti keretek kidolgozását és bővítését, lehetővé téve az olyan ágazatokban szerzett gyakorlati tapasztalatok elismerését, mint az építőipar, a mezőgazdaság, az egészségügy és a szociális ellátás, a vendéglátás, a feldolgozóipar, a kézművesség, a logisztika, valamint az információs és kommunikációs technológia;

12. hangsúlyozza a nők vállalkozói és önfoglalkoztatási lehetőségei támogatásának fontosságát, különösen a vidéki, szigeti és más földrajzilag távoli területeken, mint a jobb gazdasági befogadás és a nemek közötti egyenlőség megvalósításának, a szegénység elleni küzdelemnek, a helyi munkahelyek teremtésének és az inkluzív gazdasági fejlődés előmozdításának eszközét; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak célzott támogatást a női vállalkozók számára a finanszírozáshoz, az üzleti képzéshez, a digitális eszközökhöz és a piacokhoz való hozzáférés javítása révén; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan politikákat, amelyek megkönnyítik a nők minőségi munkahelyekhez és vállalkozói pályákhoz való hozzáférését azáltal, hogy ösztönzik a vállalatokat a

---

57 HL C 398., 2012.12.22., 1. o.

nők – különösen az egyedülálló anyák – felvételére és támogatására, valamint rugalmas munkafeltételek biztosítására;

13. kiemeli, hogy a fogyatékossággal élő gyermekek többségi oktatáshoz való hozzáférése terén tapasztalható szegregáció társadalmi kirekesztődéshez vezet, és továbbra is kihívást jelent az egész EU-ban; felszólít arra, hogy a szegénységi elleni stratégiában biztosítsák az oktatáshoz való hozzáférést a fogyatékossággal élő gyermekek számára, mind a fizikai infrastruktúra, mind az oktatási segédanyagok tekintetében, hogy minden tanuló számára egyenlő esélyeket garantáljanak; hangsúlyozza, hogy a megfizethető támogató-segítő technológiák és a mesterséges intelligencia (MI) javíthatja a fogyatékossággal élő tanulók inkluzív oktatását, személyre szabott támogatást, adaptív eszközöket és jobb kommunikációt kínálva; ösztönzi a tagállamokat, hogy ruházzanak be az ilyen technológiákba, és biztosítsák, hogy a tanárokat kiképezzék azok hatékony integrálására; felhívja továbbá a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak szilárd biztosítékokat az értelmi fogyatékosságok vagy a sajátos nevelési igények roma gyermekek körében történő téves diagnosztizálása ellen, ami oktatási szegregációhoz vezet; hangsúlyozza a megkülönböztetésmentes értékelési gyakorlatok, valamint a valamennyi gyermek jogait és méltóságát tiszteletben tartó inkluzív oktatási politikák fontosságát;

14. javasolja, hogy a Bizottság és a tagállamok vegyék figyelembe a mélyszegénységgel és az emberi jogokkal foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2023. évi jelentésében foglalt megközelítést, amelynek célja a szegénység elleni küzdelem a munkához való tényleges hozzáférés, valamint a teljes foglalkoztatottság és a minőségi munkahelyek célja révén, nevezetesen olyan egyedi eszközök létrehozása vagy megerősítése által, amelyek elsősorban a munkanélküliség és az alulfoglalkoztatottság elleni küzdelemre, személyre szabott támogatás nyújtására és a munkaerőpiacról leginkább kiszorultak, különösen a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott csoportokhoz tartozók, például a romák és a fogyatékossággal élő személyek foglalkoztathatóságának növelésére irányulnak; úgy véli, hogy ezeknek az eszközöknek figyelembe kell venniük mind a magán-, mind az állami szektor szerepét, valamint a tagállamok társadalmi felelősségét;

15. úgy véli, hogy a szociális gazdaság az uniós szociális piacgazdaság alapvető eleme, valamint a szociális jogok európai pillére és célkitűzései végrehajtásának mozgatórugója, és gyakran biztosít foglalkoztatást a veszélyeztetett és a kirekesztett csoportok számára; kéri, hogy a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervvel és az Európai Unió szociális gazdaságára vonatkozó liège-i ütemtervvel összhangban a szegénység elleni stratégiában erősítsék meg a szociális gazdaságot; ismét arra kéri a Bizottságot, hogy az európai szociális gazdaság fejlesztését támogató projektek

finanszírozása céljából vizsgálja meg a szociális beruházási kötvényekhez hasonló innovatív finanszírozási mechanizmusokat[58];

16. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a megélhetési válság fényében biztosítsák a megfizethető alapvető árukhoz és szolgáltatásokhoz, például az élelmiszerekhez, az energiához, a vízhez, a lakhatáshoz, a közlekedéshez és a kommunikációhoz való hozzáférést;

A színvonalas közszolgáltatásokhoz, a szociális védelemhez és a támogató intézkedésekhez való hozzáférés

17. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok oszthatatlanságát és egyetemességét biztosító közpolitikák előmozdítása révén küzdjenek a szegénység ellen; hangsúlyozza a multidiszciplináris megközelítés, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem fontosságát, különösen a lakhatáshoz, a nyilvános terekhez és a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés előmozdítása, illetve a jóllét és az életminőség javítása révén; kéri a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki módszereket a szegénységből és a társadalmi kirekesztésből való kitörés és a társadalomban való teljes körű részvétel strukturális vagy rendszerszintű akadályainak értékelésére, függetlenül attól, hogy ezek az akadályok jogrendszerükből, közpolitikáikból vagy azok területi szintű végrehajtásából fakadnak-e;

18. kéri, hogy a szegénység elleni uniós stratégiába építsenek be minőségi mutatókat, hogy azok jobban tükrözzék a szegénység többdimenziós szempontjait;

19. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék a szociális jogokat garantáló politikákba történő közberuházásokat azáltal, hogy egyetemes hozzáférést biztosítanak a magas színvonalú közszolgáltatásokhoz, valamint az általános gazdasági és társadalmi érdekű árukhoz és szolgáltatásokhoz, például a tisztességes lakhatáshoz, az élelemhez, a vízhez, a megfelelő higiénés körülményekhez, az energiához, a közlekedéshez, a kommunikációhoz, valamint a kulturális és szabadidős tevékenységekhez; hangsúlyozza, hogy az egészséges és megfizethető táplálkozáshoz való hozzáférés alapvető szükséglet, különösen a mélyszegénységben élő személyek és családok, a gyermekek, az egyedül élő idősek és a marginalizált közösségek számára; hangsúlyozza az ilyen beruházásoknak a generációról generációra öröklődő szegénységi ciklusok megtöréséhez való hozzájárulását, valamint azt, hogy lehetővé teszik a társadalmi és a munkaerőpiaci beilleszkedést, különösen az olyan területeken, mint

---

58 Az Európai Parlament 2022. július 6-i állásfoglalása a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről (HL C 47., 2023.2.7., 171. o.).

az oktatás, többek között a koragyermekkori nevelés és gondozás, az egészségügyi ellátás, többek között a mentális egészségügyi ellátás és a szociális védelem;

20. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat egy olyan lakhatási politika előmozdításában, amely biztosítja a tisztességes és megfizethető lakhatáshoz való egyetemes hozzáférést, összhangban az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, nevezetesen annak 25. cikkével, és konkrét intézkedéseket tartalmaz a hajléktalanság kezelésére; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv feleljen meg valamennyi uniós ország lakhatási szükségleteinek, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett, különös tekintettel a szegénységben élőkre, a kiszolgáltatott gyermekekre, a fiatalokra és a marginalizált közösségekre; hangsúlyozza a megfizethető és akadálymentes lakhatás alapvető szerepét az intézményi kitagolás támogatásában és a szegénység, a nem megfelelő lakhatás vagy a támogatás hiánya miatti intézményi elhelyezés megelőzésében[59]; kéri, hogy ez a terv biztosítson jelentős uniós finanszírozást az állami és szociális lakásállomány bővítésére és felújítására; felszólít az állami támogatási szabályok felülvizsgálatára annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a tagállamok számára az állami és a szociális lakhatásba történő nagyobb beruházásokat, a nonprofit szektor és a szociális gazdaság szociális és szövetkezeti lakhatási rendszereit támogató intézkedéseket, valamint a bérlők védelmére, a lakhatás stabilitásának biztosítására, a nem a bérlő hibájából történő kilakoltatások megelőzésére és a spekulatív gyakorlatok elleni küzdelemre irányuló intézkedéseket;

21. sürgeti a Bizottságot, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett támogassa a tagállamokat az olyan programok és intézkedések végrehajtásában és kiterjesztésében, mint az „elsőként lakhatás” a hajléktalanság kezelése és megelőzése érdekében, különös figyelmet fordítva a gyermekek hajléktalanságára, elismerve, hogy a hajléktalanság a szegénység és a társadalmi kirekesztés egyik legsúlyosabb és legláthatóbb formája; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő konkrét célokat tartalmazó szilárd cselekvési tervet annak érdekében, hogy 2030-ra Unió-szerte megszűnjön a hajléktalanság, és amely tervnek konkrét intézkedéseket kell tartalmaznia általában a hajléktalanság, a gyermekek és a családok hajléktalansága, a munkahely megszűnése és különösen a bizonytalan foglalkoztatási feltételek miatti hajléktalanság megelőzésére, valamint a gyakran kapcsolati és családon belüli erőszak okozta női hajléktalanság kezelésére, továbbá a

---

59 Eurofound, *Paths towards independent living and social inclusion in Europe (Az önálló életvitel és a társadalmi befogadás felé vezető utak Európában)*, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2024.

fogyatékossággal élő személyek és az idősek akadálymentes lakhatáshoz való hozzáférésének javítására;

22. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre és támogassanak hajléktalanokkal foglalkozó támogató központokat, amelyek a hajléktalanok igényeihez igazított alapvető és szakorvosi ellátást nyújtanak, többek között fizikai és mentális egészségügyi szolgáltatásokat, kiegészítve a kábítószerrel való visszaélés megelőzését célzó oktatási programokkal, beleértve a tanácsadást és a társadalomba való visszailleszkedést támogató készségfejlesztési kezdeményezéseket; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson iránymutatást és segítse elő a bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét e központok hatékony és humánus működésének biztosítása érdekében;

23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan hatékony intézkedéseket és politikákat, amelyek célja az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elv végrehajtása, valamint a munkahelyi egyenlőtlenségek és megkülönböztetés elleni küzdelem, különös tekintettel a nemen, a faji vagy etnikai származáson, a fogyatékosságon, az életkoron, a társadalmi-gazdasági háttéren, a szexuális irányultságon, a nemi identitáson vagy a migrációs helyzeten alapuló egyenlőtlenségekre és megkülönböztetésre; hangsúlyozza a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elvének alkalmazásáról szóló (EU) 2023/970 irányelv gyors végrehajtásának és a tudatos és nem tudatos elfogultságról szóló tájékoztató kampányok és képzések fontosságát az ilyen egyenlőtlenségek és megkülönböztetés megelőzése érdekében;

24. felszólít a nemek közötti foglalkoztatási különbség és a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség megszüntetésére, továbbá a közszolgáltatásokba és a szociális infrastruktúrába történő beruházások növelésére irányuló új erőfeszítések felgyorsítására; sürgeti a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamokat célzott intézkedések kidolgozására a megfelelő nyugdíjszintek biztosítása érdekében;

25. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan politikákat, amelyek megerősítik az anyasági, apasági és szülői, valamint egyéb gondozói jogokat, előmozdítják a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, például a rugalmas munkafeltételeket, megkönnyítik a nők garantált jövedelemhez való hozzáférését a szülési szabadság során, és támogatják munkába való visszailleszkedésüket a terhesség és a szülési szabadság után, továbbá megfelelő feltételeket biztosítanak a munkahelyen történő szoptatáshoz; ösztönzi a tagállamokat, hogy vezessenek be és mozdítsanak elő hozzáférhető és megfelelően kompenzált apasági szabadságra vonatkozó politikákat, lehetővé téve az apák számára, hogy erős kapcsolatokat alakítsanak ki gyermekeikkel, egyenlő mértékben osztozzanak a

gondozási feladatokon, és kellő időre távol maradhassanak a munkától a kisgyermekkori fejlődés és a családi jólét támogatása érdekében;

26. kiemeli a nem fizetett gondozási munkának a nők gazdasági biztonságára gyakorolt aránytalan hatását; felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg állami nemzeti és regionális gondozási rendszereiket annak biztosítása érdekében, hogy minden idősebb és fiatalabb személy – hátterétől függetlenül – olyan professzionális gondozási szolgáltatásokhoz férjenek hozzá, amelyek jó munkakörülményeket biztosítanak az ápolási-gondozási szakembereknek; kiemeli, hogy az otthoni gondozási szolgáltatások elengedhetetlenek a rászorulók, például az idősek minőségi, személyközpontú gondozásához, valamint a magas színvonalú gyermekgondozáshoz; ösztönzi a tagállamokat, hogy a méltóságteljes, közösségi alapú gondozás támogatásának eszközeként vizsgálják meg olyan gyakorlatok és intézkedések bevezetésének lehetőségét, amelyek támogatják az informális gondozókat, különösen az alacsony jövedelmű háztartásokból származó olyan személyeket gondozókat, akiket szakmai értékelés alapján önálló életvitelre képtelennek ítélnek;

27. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki szakpolitikákat és biztosítsanak hozzáférést a visszatérési támogatásokhoz azon – különöse női – munkavállalók számára, akik családi kötelezettségeik miatt évekre kikerülnek a munkaerőpiacról;

28. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák mindenki számára a megfizethető, magas színvonalú közegészségügyi ellátáshoz való egyetemes hozzáférést, beleértve a terhesgondozást, az anyák, az újszülöttek és a gyermekek egészségügyi ellátását – például az elsődleges megelőzést, a védőoltási programokat és az alapellátást –, a diagnózishoz, a kezeléshez és a rehabilitációhoz való hozzáférést, valamint az orvosi és terápiás szakorvosi kezelések széles köréhez való hozzáférést, garantálva minden nő számára a szexuális és reproduktív egészségügyi ellátáshoz való jogot, az egészségügyi és fejlődési problémák kockázatának kitett személyek korai azonosítását és a korai beavatkozást biztosító célzott intézkedéseket, valamint hogy javítsák a gyermekek fejlődésének, jóllétének és társadalmi befogadásának előmozdítását elősegítő célzott kisgyermekkori intervenciós szolgáltatásokat;

29. elismeri, hogy a menstruációs szegénység a szegénység és a nemek közötti egyenlőtlenség strukturális formája az EU-ban, amely a becslések szerint az Unió menstruáló lakosságának mintegy 10%-át érinti; hangsúlyozza, hogy ez aránytalan hatást gyakorol az alacsony jövedelmű nőkre és lányokra, a menekültekre, a menedékkérőkre, a fiatalokra, a hajléktalanokra, a fogyatékossággal élő személyekre és más kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre; hangsúlyozza, hogy a menstruációs szegénység súlyosan korlátozza a társadalmi,

oktatási és szakmai életben való részvételt; felhívja a Bizottságot, hogy a szegénység elleni uniós stratégia részeként dolgozzon ki átfogó cselekvési tervet, biztosítva a menstruációs termékekhez, a tájékoztatáshoz és a megfelelő szaniterhelyiségekhez való ingyenes vagy megfizethető hozzáférést, különösen a nyilvános helyeken, például az oktatási intézményekben, a munkahelyeken, a középületekben és a befogadóállomásokon;

30. felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg az egyetemes és szolidaritáson alapuló állami szociális biztonsági rendszereket a munkavállalók, az önálló vállalkozók és a nyugdíjasok teljes körű és hatékony szociális védelmének biztosítása és a szegénység, valamint a dolgozói szegénység kiváltó okainak megelőzése és kezelése érdekében, a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló 2019. évi tanácsi ajánlással összhangban; kitart amellett, hogy foglalkozni kell azokkal a kihívásokkal, amelyekkel a bizonytalan vagy atipikus foglalkoztatásban lévő emberek, különösen az életkoron alapuló megkülönböztetéssel szembesülő olyan fiatalok szembesülnek, akik nem rendelkeznek elegendő járulékfizetési előzménnyel ahhoz, hogy hozzáférjenek a szociális biztonsági ellátásokhoz, és be kell vonni a művészeket és a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő munkavállalókat; felhívja a tagállamokat, hogy konkrét intézkedésekkel kezeljék az időskori szegénységet, különös tekintettel a nőkre, akiket ez aránytalanul érint; felhívja a tagállamokat, hogy nyugdíjrendszereikben megfelelően vegyék figyelembe a munkából szülői szabadság miatt való távollét időszakait;

31. hangsúlyozza, hogy a szegénység elleni stratégiának foglalkoznia kell az informális gazdasággal, mivel az továbbra is széles körben elterjedt az EU egész területén, és olyan munkahelyeket eredményez, amelyek nem biztosítanak jogokhoz, megfelelő díjazáshoz, szociális védelemhez vagy munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági normákhoz való hozzáférést; ösztönzi a tagállamokat, hogy alakítsanak ki integrációs útvonalakat az informális és a formális gazdaságok között, például egyszerűsített regisztrációs eljárások bevezetésével az idénymunkások, a fizikai dolgozók és a háztartási alkalmazottak számára;

32. felhívja a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a fiatalok szegénységével és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenséggel, elismerve, hogy a fiatalokat aránytalanul sújtja a munkanélküliség, a bizonytalan foglalkoztatás, a lakhatásból való kirekesztettség és a társadalmi kiszolgáltatottság; hangsúlyozza, hogy a fiatalok felülreprezentáltak a részmunkaidős, az idényjellegű, a bizonytalan és a be nem jelentett munkavégzés jellemezte ágazatokban, és hogy a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya számos tagállamban továbbra is tartósan magas, és több mint kétszerese az általános uniós munkanélküliségi rátának;

kiemeli, hogy meg kell erősíteni az ifjúsági garanciát mint a fiatalok munkaerőpiaci befogadása előmozdításának kulcsfontosságú eszközét, valamint hogy a stratégiát fel kell használni arra, hogy nagyobb szinergiát alakítsanak ki ezen eszköz és az európai gyermekgarancia között, és úgy kell mindkét eszközt megerősíteni, hogy célzott intézkedéseket fogadnak el, előmozdítják a fiatalok számára megfizethető lakhatási megoldásokat a küszöbön álló megfizethető lakhatási terv keretében, valamint javítják a kifejezetten a fiatalok számára kialakított, testre szabott mentális egészségügyi támogatást és társadalmi befogadást célzó szolgáltatásokat; felszólít az alternatív gondozásból kilépő fiatalok megerősített támogatására a felnőttkorba való stabil és méltóságteljes átmenet biztosítása érdekében, nevezetesen a képzési és foglalkoztatási lehetőségekhez való jobb hozzáférés biztosítása, illetve az egyetemi vagy szakképzési támogatás révén, a szegénység, a társadalmi kirekesztés és a hajléktalanság kockázatának e kritikus időszakban való csökkentése érdekében;

33. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a szegénység rejtett jelenségeit, küzdjenek a szegénységben élők megbélyegzése és a rendelkezésre álló szociális ellátások igénybevételének elmaradása ellen;

34. hangsúlyozza az olyan adminisztratív akadályok felszámolásának fontosságát, amelyek megakadályozhatják a veszélyeztetett csoportokat, köztük a romákat abban, hogy hozzáférjenek az alapvető szolgáltatásokhoz és a szociális védelemhez, mivel ezek az akadályok állandósítják és súlyosbítják a szegénységet és a kirekesztést; hangsúlyozza, hogy a nemzeti azonosító számok megkönnyíthetnék az alapvető szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, miközben fenntartják az adminisztratív egyértelműséget és elszámoltathatóságot;

35. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják felül a vonatkozó jogszabályokat annak érdekében, hogy kifejezetten megtiltsák a társadalmi-gazdasági helyzeten alapuló megkülönböztetést, elismerve, hogy az összefonódik a megkülönböztetés más formáival; hangsúlyozza, hogy egyértelmű jogalapra van szükség a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők érvényesíthető jogainak és védelmének biztosításához; felhívja továbbá a Tanácsot, hogy az intézményközi tárgyalások megkezdése érdekében fogadja el a megkülönböztetés tilalmáról szóló horizontális irányelvvel kapcsolatos álláspontját;

36. felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják felül a mélyszegénységben élőket büntető politikákat és intézkedéseket, valamint a támogatást nyújtókkal szembeni szankciókat; hangsúlyozza, hogy az ilyen intézkedések gyakran aláássák a méltóságot, rontják a kirekesztés mértékét, és kontraproduktívak a hosszú távú társadalmi befogadási célkitűzések szempontjából;

37. sürgeti a tagállamokat, hogy tárjanak fel és hajtsanak végre proaktív mechanizmusokat annak biztosítása érdekében, hogy a szociális ellátásokra jogosult valamennyi személyt – különösen a szociális segítségnyújtás szempontjából a célcsoportba tartozókat – hatékonyan tájékoztassák ezekről, és biztosítsák számukra az azokhoz való hozzáférést, ezáltal csökkentve az igénybevétel elmaradását, többek között a juttatások iránti kérelmek adminisztratív terheinek csökkentése, a nagyobb átláthatóság biztosítása, valamint annak biztosítása révén, hogy a személyzet képzésben részesüljön a szegénységben élők elérése és segítése céljából az érintett intézményekbe vetett bizalom kiépítése érdekében;

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 2021–2030-as időszakra szóló romastratégiai keret azon célja, hogy legalább a felére csökkentse a roma közösségek és az általános népesség közötti szegénységi szakadékot, még mindig messze nem valósult meg; kiemeli, hogy a szegénység elleni uniós stratégiának osztoznia kell az uniós romastratégiai kerettel és az európai gyermekgaranciával az alapvető jogok előmozdítására, az egyenlőtlenségek csökkentésére és a strukturális megkülönböztetés kezelésére irányuló közös célokon; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ezeket a kezdeményezéseket különösen a gyermekszegénység kezelése és a roma családok és nomád közösségek körében a generációkon átívelő hátrányos helyzet ördögi körének megtörése terén szinergiában hajtsák végre;

39. hangsúlyozza a növekvő digitális szakadékot, amely az információkhoz való hozzáférés korlátozása révén mélyítheti a szegénységet, valamint azt, hogy intézkedéseket kell hozni az alacsony jövedelmű és marginalizált csoportok, köztük az idősebbek digitális kirekesztődésének kezelése érdekében; e tekintetben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a kiszolgáltatott csoportok digitális befogadását olyan intézkedések és támogatási programok révén, amelyek biztosítják a digitális technológiákhoz, az infrastruktúrához és a konnektivitáshoz való hozzáférésüket, valamint az alapvető digitális készségekkel kapcsolatos képzést; javasolja, hogy vezessenek be egyértelmű mutatókat a digitális befogadás nyomon követésére, különösen a gyermekek körében, miközben továbbra is védik online tevékenységüket és a tizenévesek tevékenységét;

40. úgy véli, hogy a kulcsfontosságú közszolgáltatások teljes digitalizálásának az EU Digitális évtized szakpolitikai programjában meghatározott célja kihangsúlyozhatja az egyenlőtlenségeket, különösen a városi és a vidéki területek, a korcsoportok és a társadalmi-gazdasági csoportok között, azáltal, hogy eltávolodik az egyénre szabott támogatástól; e tekintetben hangsúlyozza, hogy egyensúlyt kell teremteni a közszolgáltatások és a közigazgatás digitalizálásának folyamata és a kiszolgáltatott csoportok szükségletei között; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a

szegénység elleni stratégia és a nemzeti cselekvési tervek összefüggésében foglalkozzanak ezzel a kérdéssel, biztosítva a szükséges erőforrásokat, a személyes támogatást és a kulcsfontosságú közigazgatási szolgálatok személyzetének megfelelő képzését a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és a digitális szakadék növekedésének megelőzése érdekében;

41. emlékeztet arra, hogy az algoritmusok és a mesterségesintelligencia-rendszerek alapvető közszolgáltatásokban való növekvő használata jelentős kockázatot jelenthet a megkülönböztetés meglévő formáinak megerősítése szempontjából, különösen a szegénységben élők kárára; e tekintetben sürgeti a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a beépítetten etikus MI-rendszereket, és biztosítsa a megkülönböztetésmentesség horizontális elvét a mesterséges intelligenciával kapcsolatos valamennyi uniós rendeletben;

42. hangsúlyozza, hogy a szegénység és a mentális egészség szorosan összefonódik, és negatívan befolyásolhatják egymást; javasolja, hogy a tagállamok mentálhigiénés és pszichoszociális támogató szolgáltatások révén erősítsék meg az emberek, köztük a kiszolgáltatott helyzetben lévő családok és gyermekek támogatását, és biztosítsanak elegendő erőforrást és megfelelően képzett szakembereket e szolgáltatások hatékony nyújtásához;

43. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy mindenki számára biztosítsák a kultúrához való hozzáféréshez, a kulturális alkotáshoz és a kultúrában való részvételhez való jogot, valamint hogy a kultúrához való hozzáférés terén felszámolják a gazdasági, társadalmi és területi megkülönböztetést;

44. kiemeli, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett embereket aránytalan mértékben sújtja az éghajlatváltozás; megismétli, hogy a zöld és a digitális átállásnak társadalmilag igazságosnak és inkluzívnak kell lennie; felhív arra, hogy a szegénység elleni uniós stratégia tartalmazzon olyan megfelelő és célzott intézkedéseket, amelyek megerősítik és kiegészítik az igazságos átmenetre irányuló erőfeszítéseket, biztosítva a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek kezelésének átfogó megközelítését; sürgeti a Bizottságot, hogy a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben különítsen el kellő finanszírozást az emberek ezen átállások során történő támogatására irányuló beruházásokra, különös tekintettel az alacsony jövedelmű háztartásokra;

45. hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatási lehetőségek, a közszolgáltatások (beleértve az oktatást és a tömegközlekedést) és a digitális konnektivitás hiánya, valamint a magas energia- és közlekedési költségek miatt a vidéki területeken, a távoli közösségekben és a közszolgáltatásokkal gyengén ellátott területeken élők jobban ki vannak téve a szegénységnek és a társadalmi kirekesztődésnek; kéri, hogy a szegénység elleni

stratégiában vegyék figyelembe az ilyen területeken élők sajátos szükségleteit;

A gyermekszegénységet középpontba helyező stratégia

46. sajnálja, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek száma nőtt; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a szegénység elleni stratégia a generációról generációra öröklődő szegénység ördögi körének megtörése érdekében az életciklus-alapú megközelítés révén aktívan küzdjön a gyermekszegénység ellen, figyelembe véve, hogy a gyermekek életének első évei döntő fontosságúak fizikai, mentális, kognitív, szociális és érzelmi fejlődésük, valamint egész életen át tartó kiteljesedésük szempontjából;

47. emlékeztet arra, hogy Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke 2019-ben kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett összes európai gyermek hozzáférjen a legalapvetőbb jogokhoz, például az egészségügyi ellátáshoz és az oktatáshoz, amit 2021-ben az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló tanácsi ajánlás elfogadása követett; hangsúlyozza, hogy az európai gyermekgarancia célkitűzései nem érhetők el, ha ehhez nem áll rendelkezésre mind uniós, mind nemzeti szinten ambiciózus célzott költségvetés; ezzel összefüggésben megismétli arra irányuló felhívását, hogy az európai gyermekgarancia számára biztosítsanak jelentős, legalább 20 milliárd EUR összegű célzott költségvetést; hangsúlyozza, hogy sürgősen szükséges e célzott költségvetés elkülönítése a következő többéves pénzügyi keretben a gyermekszegénység és a társadalmi kirekesztés növekvő kihívására való reagálás érdekében;

48. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat az európai gyermekgarancia haladéktalan megerősítésében és teljes körű végrehajtásában annak érdekében, hogy minden rászoruló gyermek számára biztosítsák a hatékony és ingyenes egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz, koragyermekkori neveléshez és gondozáshoz, a megfelelő és tisztességes lakhatáshoz és az egészséges táplálkozáshoz való tényleges hozzáférést; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a megfizethető iskolai étkeztetéshez való tényleges és egyetemes hozzáférés fontosságát; kiemeli az európai gyermekgarancia központi szerepét a gyermekszegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelemben, és megfelelő koordinációt és kapcsolatot javasol ezen eszköz és a szegénység elleni stratégia között; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok teljes körűen és időben végrehajtsák azt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy bocsássanak rendelkezésre és teljes mértékben használjanak fel minden forrást – többek között az ESZA+-t és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt – az európai gyermekgarancia hatékony végrehajtására, ugyanakkor biztosítsanak több forrást az oktatási befogadás előmozdítására;

49. üdvözli az európai gyermekgaranciára vonatkozó nyomonkövetési keret közelmúltbeli aktualizálását[60], valamint e keretbe az eszköz tagállami végrehajtása terén elért eredmények nyomon követésének hatékonyságát javító új mutatók beépítését; hangsúlyozza az adatgyűjtési és nyomonkövetési rendszerek fontos szerepét a kiszolgáltatott gyermekek előtt álló akadályok megértésében, valamint a testre szabott beavatkozások és forráselosztás lehetővé tételében; felhívja a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot, hogy folytassa a nyomonkövetési keret javítására irányuló munkáját annak érdekében, hogy megőrizze relevanciáját és orvosolja a fennmaradó adathiányokat, és felhívja a tagállamokat, hogy használják ezt a közös nyomonkövetési keretet, miközben hozzáigazítják azt a gyermekszegénységgel kapcsolatos sajátos körülményeikhez;

50. hangsúlyozza az iskola utáni gondozás és a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem fontosságát; úgy véli, hogy a szegénység elleni stratégia a gyermekek általános fejlődésének biztosítása érdekében megfelelő pénzügyi és emberi erőforrások, a személyzet képzése, jobb korai előrejelző rendszerek és a pedagógiai minőség, például az írás-olvasási és számolási készségek értékelésére és folyamatos javítására irányuló intézkedések révén lehetőséget kínál a koragyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatások minőségének javítására; hangsúlyozza, hogy a szegénység leküzdése előtt álló jelentős akadályok csökkentése érdekében a formális és informális oktatási környezetekben végrehajtott célzott beavatkozások révén meg kell szüntetni a funkcionális írás-olvasási és számolási készségek terén fennálló tartós hiányosságokat;

51. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy rendeljen az európai gyermekgaranciához az ESZA+-on keresztül végrehajtott jelentős célzott költségvetést a gyermekszegénység és a társadalmi kirekesztés növekvő kihívásaira való reagálás érdekében, és felhívja a tagállamokat, hogy az ESZA+ forrásainak legalább 5%-át a gyermekszegénység elleni küzdelemre irányuló konkrét projektekre és strukturális beruházásokra fordítsák, és legalább 10%-ot különítsenek el azon tagállamok számára, ahol a gyermekszegénység és a társadalmi kirekesztés szintje meghaladja az uniós átlagot; hangsúlyozza, hogy ez a következő generációba történő beruházás olyan szilárd beruházás, amely a gyermekek jóllétének biztosítása

---

60 Szociális Védelmi Bizottság, „Update of the monitoring framework for the European Child Guarantee (Autumn 2025)” [Az európai gyermekgarancia nyomonkövetési keretének aktualizálása (2025. ősz)], 2026. február 4., https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/ui/group/bab664d7-1188-47b2-9fa6-869902320ba2/library/d7064b47-8a07-47b6-8d9f-0dc08849f2b7/details.

mellett megelőzi a jövőbeli társadalmi költségeket[61]; hangsúlyozza, hogy ezen alapok felhasználásának átláthatónak kell lennie, és meg kell követelnie a társadalmi szervezetek és más érdekelt felek a tervezésbe, a végrehajtásba és az értékelésbe való bevonását;

52. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy az európai szemeszter és az országspecifikus ajánlások részeként gondosan figyelemmel kísérje az európai gyermekgarancia végrehajtását valamennyi tagállamban; úgy véli, hogy az országspecifikus ajánlásoknak tükrözniük kell a tagállamok költségvetésének az ESZA+ rendeletben meghatározott, a gyermekszegénység leküzdésére szánt minimális forrásallokációra vonatkozó követelménynek való megfelelését;

53. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a mindenki számára hozzáférhető, minőségi gyermekgondozást azzal a céllal, hogy támogassák a koragyermekkori nevelést és gondozást mint a szegénység ördögi köre megtörésének és a szülők munkaerőpiaci részvétele növelésének kulcsfontosságú mozgatórugóját, elismerve, hogy a gondozási feladatok aránytalan mértékben hárulnak a nőkre;

54. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák szociális védelmi rendszereik gyermekközpontú orientációját, és erősítsék meg azokat azáltal, hogy fejlődésük és jóllétük támogatása érdekében a rászoruló gyermekek számára egyedi juttatásokat nyújtanak, például gyermektámogatásokat, iskolai étkeztetést, valamint a kulturális, sport-, szabadidős és tanórán kívüli tevékenységekre vonatkozó költségcsökkentő programokat;

55. hangsúlyozza, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés által érintett gyermekek nehézségekkel szembesülnek fejlődésük különböző területein; e tekintetben hangsúlyozza egy olyan, több ágazatot átfogó megközelítés fontosságát, amelyben valamennyi érdekelt fél partnerségben dolgozik a nehézségek azonosítására és a gyermekkori egyenlőtlenségek leküzdésére irányuló integrált stratégia kidolgozásán, gyermekvédelmi és családtámogatási szolgáltatásokat nyújtva; kiemeli, hogy a szegénység által érintett egyes gyermekek és családjaik egyedi támogatásra, például logopédusok, szemészek, pszichológusok, ergoterapeuták és táplálkozási szakértők támogatására szorulhatnak; felhív arra, hogy a szegénység elleni stratégia aktívan mozdítsa elő az oktatási, egészségügyi és szociális szolgálatok közötti partnerségeket az ellátáshoz való hozzáférés és a szolgálatok közötti információátadás megkönnyítése érdekében, a rászoruló gyermekek integrált támogatási és koordinációs mechanizmusainak javítása érdekében;

---

61 Európai Bizottság, „Update of the EU framework for monitoring the implementation of the European Child Guarantee” (Az európai gyermekgarancia végrehajtásának nyomon követésére szolgáló uniós keret aktualizálása), 2025. június 2.

56. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák minden gyermek családi élethez való jogát, ami azt jelenti, hogy a szegénység, a lakhatási instabilitás vagy a megfelelő közszolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya soha ne legyen kizárólagos oka annak, hogy a gyermekeket szükségtelenül intézményi gondozásba helyezik; javasolja, hogy a tagállamok dolgozzanak ki nemzeti megelőzési stratégiákat és proaktív szociálpolitikákat annak megelőzése érdekében, hogy a gyermekeket elválasszák családi környezetüktől; kéri a tagállamokat annak biztosítására, hogy a gyermekeket és a fiatalokat csak végső esetben helyezzék intézményi gondozásba, valamint fektessenek be a gyermekek és a fiatalok biztonságos nevelőszülői gondozási rendszereibe, hogy segítsék az intézményi gondozásból a családi és közösségi gondozásba való átmenetet; javasolja, hogy a tagállamok dolgozzanak ki és hajtsanak végre nyomonkövetési mechanizmusokat a családok szegénységgel összefüggő szétválasztásának azonosítására;

57. emlékeztet azon uniós célkitűzésre, miszerint az intézményi gondozásról át kell térni a közösségi vagy családalapú gondozásra; elismeri a szegénység elleni stratégia által arra kínált lehetőséget, hogy kapcsolatokat építsenek ki az európai gyermekgaranciával, különösen az intézményi gondozásban részesülő gyermekek célcsoportját támogató intézkedések révén; kéri a tagállamokat, hogy az intézményi kitagolási folyamat lezárása érdekében teljes mértékben használják ki az ESZA+-alapokat, valamint az egyéb releváns európai és nemzeti alapokat annak biztosítása céljából, hogy minden gyermek családi vagy közösségi környezetben élhessen;

58. elítéli a gyermekeket érintő erőszak, bántalmazás, kizsákmányolás és elhanyagolás minden formáját; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a gyermekvédelmi rendszerekbe történő beruházásokat, beleértve a gyermekek elleni és a gyermekek közötti erőszak, például az online erőszak és megfélemlítés kezelését, különösen akkor, ha az társadalmi-gazdasági okokon alapul, és kiszolgáltatott gyermekeket érint, annak érdekében, hogy az erőszak és a zaklatás felszámolása érdekében ösztönözzék az e területen bevált gyakorlatok cseréjét;

Szegénység elleni küzdelem a demokratikus részvétel növelése révén

59. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő, hatékony és átlátható mechanizmusokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék a szegénységgel kapcsolatban megélt tapasztalatokkal rendelkező emberek érdemi és folyamatos részvételét a politikai döntéshozatal valamennyi szakaszában, beleértve a szegénységben élő embereket érintő szakpolitikák kialakítását, végrehajtását és értékelését is, hogy azok olyan módszertannal és kapacitásépítéssel párosuljanak, amely lehetővé

tenné ezt a részvételt, és ami közös alkotást és nem csupán konzultációt eredményezne, a „semmit róluk nélkülük” elvvel összhangban;

60. javasolja, hogy tartsanak éves konferenciát a szegénység elleni stratégia végrehajtásának értékelésére, széles és változatos összetételben, többek között a szegénységben megélt tapasztalatokkal rendelkező személyek, különösen nők részvételével; kiemeli, hogy a konferenciának hozzá kell járulnia a szegénység elleni stratégia EU általi hivatalos nyomon követéséhez azáltal, hogy teret biztosít az előrehaladás egyértelmű referenciaértékek és mutatók alapján történő áttekintéséhez; e tekintetben kéri, hogy aktívan támogassák a szegénységben megélt tapasztalatokkal rendelkező emberek közvetlen részvételét, és ismerjék el, hogy ez alapvető fontosságú a szegénység elleni stratégia tényleges hatásának értékeléséhez;

61. elismeri a szegénység elleni küzdelemben és annak megelőzésében részt vevő különböző társadalmi szervezetek, köztük a nonprofit szervezetek fontosságát, valamint e szervezetek szerepét a szegénység elleni küzdelemben, és hangsúlyozza, hogy érdemben be kell vonni őket, és meg kell erősíteni a munkájuk támogatására elkülönített forrásokat;

Megfelelő intézményi koordináció, irányítás

62. hangsúlyozza, hogy a szegénység elleni stratégia sikere az interszekcionális megközelítéstől, a megfelelő finanszírozástól, valamint az annak megvalósításában részt vevő valamennyi kormányzati szint és döntéshozó szerv közötti megfelelő horizontális és sokszintű koordinációtól függ; megismétli, hogy a következetesség, a hatás és a hosszú távú fenntarthatóság biztosítása érdekében a szegénység elleni stratégiát átfogóan be kell építeni valamennyi vonatkozó szakpolitikába;

63. úgy véli, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban megfelelően meg kell határozni a szegénység felszámolására irányuló cél elérésére vonatkozó uniós, tagállami és regionális szintű felelősségi köröket;

64. felhívja a Bizottságot, hogy a szegénység elleni stratégiába építsen be egy horizontális elvet, amely megköveteli, hogy valamennyi releváns uniós ágazati politika a szegénységre és az egyenlőtlenségre vonatkozó előzetes hatásvizsgálatot végezzen, többek között az elosztási hatások vizsgálatán keresztül[62], különös

---

62 A Bizottság 2022. szeptember 28-i közleménye a tagállami szakpolitikák elosztási hatásának pontosabb értékeléséről (COM(2022)0494).

figyelmet fordítva a társadalmi kirekesztés és a mélyszegénység kockázatának leginkább kitett személyekre gyakorolt hatásokra;

65. hangsúlyozza, hogy az EU-nak továbbra is a hajléktalanság, a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre kell összpontosítania megfelelő pénzügyi támogatás, a tagállami stratégiák és tapasztalatok kölcsönös megismerésének előmozdítása, valamint az előrehaladás és a meghozott intézkedések hatékonyságának nyomon követésére szolgáló szisztematikus megközelítés kialakítása révén;

66. emlékeztet arra, hogy a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek mutatója nem terjed ki a szegénység kiváltó okaira, nevezetesen figyelmen kívül hagyja a magánháztartásokon kívül élő személyeket, a szegénység minőségi szempontjait és a marginalizálódással kapcsolatos tapasztalatokat; hangsúlyozza, hogy a szegénység túlmutat az elégtelen jövedelmen vagy az anyagi nélkülözésen; felhívja a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot, hogy működjön együtt az érdekelt felekkel a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettekre vonatkozó statisztikai mérések megújításán annak érdekében, hogy azt a szegénység és a társadalmi kirekesztés erősebb, lebontott és többdimenziósabb képe felé terjessze ki;

67. hangsúlyozza, hogy a szegénység elleni stratégia csak akkor hoz eredményeket, ha azt megfelelő uniós és nemzeti szintű finanszírozás kíséri; kitart amellett, hogy meg kell őrizni és meg kell erősíteni a kohéziós politikát annak érdekében, hogy a következő többéves pénzügyi keretben továbbra is támogatni lehessen a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és küzdeni lehessen az uniós tagállamok közötti és a tagállamokon belüli aszimmetriák ellen; e tekintetben felszólít megfelelő és célhoz kötött források elkülönítésére a szegénység felszámolásához hozzájáruló politikák, többek között a marginalizált és kiszolgáltatott csoportok célzott támogatásának megerősítése érdekében; kiemeli az ESZA+ alapvető szerepét a társadalmi befogadás előmozdításában és a szegénység elleni küzdelemben, különösen a leginkább rászorulóknak nyújtott támogatás és az európai gyermekgarancia, valamint ezzel összefüggésben az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap révén; hangsúlyozza, hogy optimalizálni kell az uniós források – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz – felhasználását olyan konkrét szegénység elleni intézkedések finanszírozására, mint a megfizethető és energiahatékony lakhatás, a minőségi koragyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés – például az európai iskolaprogramon keresztül –, az akadálymentes tömegközlekedés, valamint az alacsony jövedelmű háztartások célzott energiatámogatása; hangsúlyozza, hogy célzott és megfelelő forrásokkal rendelkező finanszírozást kell biztosítani az anyagi támogatást – többek között élelmiszersegélyt – nyújtó

élelmiszerbankok számára, hogy azok megfelelő működési kapacitással rendelkezzenek, és képesek legyenek gyorsan reagálni a növekvő élelmezésbiztonsági problémákra és anyagi nélkülözésre; hangsúlyozza, hogy ezt a támogatást olyan kísérő intézkedésekkel kell kiegészíteni, amelyek az ESZA+ szabályaival összhangban előmozdítják a társadalmi befogadást és a szegénységből való kilábalást;

68. emlékeztet az ERFA-ra, az ESZA+-ra és a Kohéziós Alapra alkalmazandó, az ezen alapokra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról szóló (EU) 2021/1060 európai parlamenti rendelet[63] IV. mellékletében meghatározott tematikus feljogosító feltételekre, különösen „A társadalmi befogadásra és a szegénység csökkentésére irányuló nemzeti stratégiai szakpolitikai keret” című 4.4. feljogosító feltételre; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a szegénység elleni stratégiát és annak finanszírozását összekapcsolják a korábban meghatározott konkrét célkitűzésekkel: felhívja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy az ERFA és az ESZA+ közös rendelkezései jobban tükrözzék ezeket a konkrét célkitűzéseket, és a következő többéves pénzügyi keretbe építsék be a szegénység elleni stratégiát, valamint a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését;

69. emlékeztet arra, hogy többek között az energia és a közlekedés kulcsfontosságú alapvető szolgáltatások, amelyekhez mindenki számára hozzáférést kell biztosítani, ezért kitart amellett, hogy különös figyelmet kell fordítani azokra a szociális klímatervekre, amelyeket a tagállamoknak a Szociális Klímaalap keretében kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk, beruházva az energiahatékonyságba, a lakásfelújításba, valamint a megújuló energiaforrások és a közlekedési rendszerek hozzáférhetőségébe és megfizethetőségébe; felhívja a tagállamokat, hogy aktívan vonják be a kiszolgáltatott helyzetben lévőket, hogy a támogatás ténylegesen eljusson azokhoz, akiknek a legnagyobb szükségük van rá; felhívja a tagállamokat, hogy osszák meg egymással az energiaszegénység elleni küzdelemmel kapcsolatos bevált gyakorlatokat, például az energiautalványokat és az energiaárak szabályozását;

70. hangsúlyozza, hogy az uniós forrásokhoz helyi szinten és a kevesebb technikai erőforrással rendelkező szervezetek számára

---

63 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

összetettségük miatt nehéz hozzáférni; hangsúlyozza, hogy egyszerűsíteni kell az uniós finanszírozási mechanizmusok végrehajtását és a végső kedvezményezettek számára az e pénzeszközök biztosítására vonatkozó intézkedéseket, valamint ki kell képezni az érintett hatóságok és szervezetek személyzetét; hangsúlyozza, hogy az ESZA+-rendelet szerint a leginkább rászoruló személyeknek nyújtott támogatás társfinanszírozási arányát folytatni kell, továbbra is 90%-on vagy ahhoz közeli szinten tartva, ami elvileg megkönnyíti a szegénység felszámolását célzó programok és tevékenységek e finanszírozáshoz való hozzáférését;

°

° °

71. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.